

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky: **J.**, IČO: X., s miestom podnikania B., zast.: *J.*, občianskym zástupcom, nar. X., bytom B., proti odporcovi : **Mesto Hnúšť'a**, so sídlom ul. Francisciho č. 74, 981 01 Hnúšť'a, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu v konaní, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25. februára 2009 č. k. 24Sp 130/2008-42, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25. februára 2009 č. k. 24Sp 130/2008-42 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporcu č. 55/07/31 zo 16. apríla 2007 **ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie.**

Navrhovateľke náhradu trov súdneho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Rozhodnutím č. j. 55/07/31 zo dňa 16.04.2007 odporca ako prvostupňový správny orgán ochrany ovzdušia určil podľa § 3 ods. 2 a 4 a § 6 ods. 5 a 6 zákona č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (na účely tohto

rozsudku len „zák. č. 401/1998 Z.z.“) ročný poplatok na rok 2007 za znečisťovanie ovzdušia podľa skutočnosti roka 2006 vo výške 1500,- Sk.

Odporca svoje rozhodnutie stroho odôvodnil tým, že mu bolo doručené oznámenie navrhovateľky ako prevádzkovateľa o údajoch potrebných pre určenie výšky ročného poplatku na rok 2007 podľa skutočnosti uplynulého roku. Na základe preskúmania uvedeného oznámenia odporca zistil, že údaje uvedené v oznámení spĺňajú náležitosti ustanovené v § 6 ods. 4 a 5 zák. č. 401/1998 Z.z. Navrhovateľka uviedla potrebné údaje za všetky prevádzkované malé zdroje v meste Hnúšťa v roku 2006.

V následnom poučení odporca konštatoval, že uvedené rozhodnutie nie je možné preskúmať súdom.

II.

Proti uvedenému rozhodnutiu zaslala na adresu odporcu navrhovateľka dňa 29.04.2007 odvolanie. Odporca dňa 11.05.2007 postúpil odvolanie Krajskému súdu v Banskej Bystrici.

Až na základe uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 02.10.2008 sp. zn. 10Rks 8/2008 bolo určené, že na konanie a rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu odporcu č. 55/07/31 zo dňa 16.04.2007 o určení poplatku za znečisťovanie ovzdušia je daná právomoc Krajského súdu v Banskej Bystrici.

Krajský súd ako súd prvého stupňa preskúmal opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie a postup správneho orgánu, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia, a to v rozsahu a z dôvodov uvedených v opravnom prostriedku, pričom dospel k záveru, že opravný prostriedok nebol podaný dôvodne, preto napadnuté rozhodnutie správneho orgánu potvrdil podľa § 250q ods. 2 O.s.p..

Krajský súd predovšetkým s odvolaním sa na ust. § 2 ods. 2, § 3 ods. 2, § 6 ods. 4 až 6 zák. č. 401/1998 Z.z., na ústne prejavy účastníkov na pojednávaní a obsahu administratívneho spisu dospel k záveru, že poplatok za znečisťovanie ovzdušia bol zo strany správneho orgánu určený v súlade so Všeobecne záväzným nariadením Mesta Hnúšťa, vrátane jeho prílohy č. 1.

Ďalej krajský súd v odôvodnení uviedol, že „je zrejmé, že bol použitý druh paliva drevo v objeme 5,6 m² a v danom prípade je stanovená výška poplatku ročne paušálnou sumou 1.500,- Sk. Súd sa nestotožnil s tvrdením navrhovateľky, že v danom prípade je druhom použitého paliva plyn, vzhľadom na technológiu kotla, keď v procese vykurovania dochádza k splynovaniu. Je zrejmé, že sa jedná o ekologický spôsob vykurovania, avšak nemožno tvrdiť, že by palivom v danom prípade bol plyn. Výška poplatku bola stanovená v súlade so Všeobecne záväzným nariadením Mesta Hnúšťa, pričom toto je platné a nebolo zákonným spôsobom spochybnené.“

Ďalej sa krajský súd vyjadril k početným námietkam navrhovateľky.

III.

Proti citovanému rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie zo 04. apríla 2009 (č. I. 46) s poukazom na odvolacie dôvody uvedené v § 205 ods. 2 písm. b), c), d). e) a f) O.s.p..

Predovšetkým navrhovateľka tvrdila, že už na pojednávaní poukázala na to, že malým zdrojom v zmysle posudzovaného zák. č. 401/1998 Z.z. je ekologický kotol typu Vigas 25, ktorý nie je v zmysle prílohy č. I citovaného zákona producentom znečisťujúcich látok, ktoré podliehajú poplatkovej povinnosti. Pri svojom tvrdení vychádzala z notoriety, že príjem oxidu uhličitého pri raste stromu (dreva) je rovnako veľký ako množstvo uvoľneného CO₂ pri jeho dožití, páde na zem a zhnití. Pre navrhovateľku je potom zrejmé, že množstvo uvoľneného CO₂ pri spaľovaní dreva ako paliva je z hľadiska obsahu CO₂ neutrálne, tzn. že je to prírodný proces, ktorý nezaťažuje životné prostredie, nie je možné ho spoplatniť, nakoľko ide o večný proces kolobehu CO₂ v prírode.

Toto vytvára podľa navrhovateľky zásadný rozdiel od fosílnych palív, ktoré naopak pod zemou absorbovali do seba množstvo síry a iných škodlivín, ktoré sa po ich vyťažení a následným spaľovaním uvoľňujú do ovzdušia.

Takisto navrhovateľka poukázala na účel zák. č. 401/1998 Z.z., ktorým je spoplatnenie emisií podliehajúcich spoplatneniu v zmysle označeného zákona, ale to len v tom prípade, ak ich možno podriadit' pod ustanovenia tohto zákona a zaradiť do tried uvedených v prílohe

č. 1. tohto zákona. Navrhovateľka sa za tejto situácie domnieva, že drevo základné znečisťujúce látky, ktoré by mohli byť zaradené do prvej, resp. druhej sadzobnej triedy, neobsahuje.

Súčasne s týmto záverom navrhovateľka (list č. 47 spisu) vyslovila námietku, že pre ňu *„už vôbec nie je jasné určité ani zrozumiteľné na akom základe navrhovateľke poplatkovú povinnosť vyrubil.“* a tiež toto zopakovala (str. 48), že *„už vôbec nie je jasné ani zrozumiteľné, na akom základe odporca sporné rozhodnutie vydal a čo vlastne navrhovateľka porušila.“*

Následne navrhovateľka polemizovala s obsahom Všeobecne záväzného nariadenia odporcu z roku 2000, s jeho súladom so zák. č. 401/1998 Z.z. a tiež vytýkala niektoré procesné vady konajúcemu krajskému súdu. Na základe uvedeného navrhovateľka dospela k požiadavke, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok 24 Sp 130/2008-42 zrušil a nárok odporcu zamietol a navrhovateľke priznal trovy konania. Alternatívne požadovala, aby odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

K svojmu odvolaniu navrhovateľka pripojila viacero listinných dôkazov.

Odporca vo svojom vyjadrení zo dňa 24. apríla 2009 (č. 1. 60) zotrval na svojom stanovisku tak, ako bolo prezentované na pojednávaní pred krajským súdom, resp. tak, ako rozsudkom rozhodol uvedený krajský súd.

Ďalej poukázal na obsah Všeobecného záväzného nariadenia o ochrane ovzdušia a poplatku za znečisťovanie ovzdušia č. 9/2000, ktoré bolo prijaté Mestským zastupiteľstvom v Hnúšti vo forme uznesení MsZ č. 15/2000 dňa 26.4.2000 s účinnosťou od 11.5.2000. Z tohto Všeobecne záväzného nariadenia citoval text ustanovení uvedených v § 3 ods. 3 a § 5 ods. 1.

Ku skutkovému stavu odporcu uviedol, že dňa 02.04.2007 navrhovateľka podala „Oznámenie údajov malého zdroja znečisťovania ovzdušia, so súhrnným menovitým tepelným výkonom ako 0,3 MW za rok 2006“ v ktorom uviedla údaje o zdroji, ďalej dopísala, že tento zdroj nepatrí medzi zdroje znečisťovania ovzdušia.

K samotnému rozhodnutiu odporca uviedol, že „bolo vydané Mestským úradom v Hnúšti v súlade s VZN č. 9/2000 ako aj zákonom č. 401/1998 Z.z. a teda sa jedná o zákonné rozhodnutie. V tomto rozhodnutí boli jednoznačne stanové podmienky, za akých sa vyberá poplatok. Je nesporné, že v danom prípade sa jedná o palivo drevo v objeme do 10.000 m³ a teda určený poplatok je 1.500,-Sk ročne.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 250s veta prvá O.s.p. odvolanie prípustné, nariadil vo veci pojednávanie (§ 250q ods. 1 O.s.p.) a po jeho verejnom vykonaní dospel k záveru, a po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov (§ 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p.), a preto postupom podľa § 220 ods. 1 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok zmenil tak, že v zmysle § 250q ods. 2 O.s.p. napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vrátil mu späť na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

Najvyšší súd sa nestotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom. Predovšetkým Najvyšší súd zdôrazňuje charakter a podstatu správneho súdnictva.

Správne súdnictvo je založené na súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutí ako aj im predchádzajúcich konaní pred správnym orgánom. Právnym základom pre prieskum zákonnosti rozhodnutí ako aj im predchádzajúcich konaní sú právne úvahy a z nich vychádzajúce právne závery správnych orgánov pri aplikácii konkrétnych zákonných ustanovení na zistený skutkový stav. Navrhovateľka vo svojom opravnom prostriedku zdôraznila, že jej nie je jasné ani zrozumiteľné, na akom základe odporca sporné rozhodnutie vydal a čo vlastne ona ako navrhovateľka mala porušiť, tzn. že namietala nedostatočné

odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Ide o závažný argument, ktorý sám o sebe vytvára základnú prekážku pre vykonanie súdneho prieskumu rozhodnutia správneho orgánu.

Jedným z dôvodov nepreskúmateľnosti rozhodnutia správneho orgánu súdna judikatúra spája s nedostatkom dôvodov. Aj konštantná judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nastolila trvalú požiadavku vysporiadať sa so všetkými relevantnými argumentmi účastníka konania (Garcia Ruiz v. Španielsku, rozsudok z 21.01.1999, sťažnosť č. 30544/96), ktorej dodržiavanie starostlivo preveruje.

Za nedostatok dôvodov, ktoré by inak mali byť riadne objasnené v odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu, nie je možné považovať čiastkové nedostatky odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu, ale iba taký nedostatok dôvodov, ktoré majú svoj základ v skutkových zisteniach (skutkové dôvody). Skutkovými dôvodmi, pre ktoré nedostatok je možné rozhodnutie správneho orgánu zrušiť pre nezrozumiteľnosť, sú také vady skutkových zistení, ktoré sú neodmysliteľným základom pre rozhodnutie samotné, tzn. vytvárajú rozhodovacie dôvody. V tejto skupine je to typické vtedy, keď správny orgán vyvodil rozhodovacie dôvody alebo

- o skutočnosti v správnom konaní nezisťovanej, poprípade
- zistenej v rozpore so zásadou legality (§ 3 ods. 1 Správneho poriadku) alebo
- tam, kde nie je zrejmé, či boli vôbec nejaké dôkazy vykonané.

Na základe hore uvedeného musí mať správny orgán konajúci a rozhodujúci vo veci uloženia poplatku za znečisťovanie ovzdušia na zreteli, že toto konanie je všeobecne upravené v § 5 ods. 1 zák. č. 401/1998 Z.z. a že súčasne subsidiárnym právnym predpisom všeobecne upravujúcim oblasť konania pri ukladaní poplatkov za znečisťovanie ovzdušia je v zmysle § 9 ods. 1 iba zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

Nakoľko zák. č. 401/1998 Z.z. nestanovuje základné obsahové náležitosti rozhodnutia o uložení poplatku za znečisťovanie ovzdušia, je nutné vychádzať pri vymedzení základných náležitostí rozhodnutia odporcu, ktoré bolo vydané v konaní o určení poplatku

za znečisťovanie ovzdušia, ako aj pri vymedzovaní jeho minimálneho rozsahu, z príslušných ustanovení Správneho poriadku.

Podľa § 47 ods. 1 a 3 Správneho poriadku v znení platnom v čase vydania preskúmaného rozhodnutia (tzn. 16.04.2007) platí, že rozhodnutie správneho orgánu musí okrem iného obsahovať aj odôvodnenie, v ktorom správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval.

Najvyšší súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (napríklad sp. zn. 5Sžp 76/2009) konštatoval, že iba riadne, logické a pre účastníka zrozumiteľné a súčasne postačujúce odôvodnenie sa pre neho stáva alebo argumentom presvedčujúcim ho o zákonnosti vydaného správneho rozhodnutia alebo východiskovým zdrojom argumentov na spochybnenie tohto rozhodnutia.

Avšak Najvyšší súd na rozdiel od krajského súdu musí konštatovať, že v napadnutom rozhodnutí odporcu absentujú akékoľvek podrobnosti a právne závery o tom, prečo by navrhovateľka mala spadať pod uvedený poplatok v zmysle § 1 ods. 1 zák. č. 401/1998 Z.z., tzn. že odporca nevyhodnotil, v akej pozícii navrhovateľka využíva uvedený kotol na tuhé palivo (najmä či navrhovateľka prevádzkuje tento kotol v súvislosti so svojou podnikateľskou činnosťou) a či potom skutočne ide o zdroj znečisťovania ovzdušia za situácie, kedy navrhovateľka túto skutočnosť výslovne vo svojom oznámení z 30.03.2007 spochybňovala. Ďalej nebolo odporcom vôbec uvedené, aký zistený skutkový stav bol podkladom pre vydanie jeho rozhodnutia.

Podľa Najvyššieho súdu (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky) potom takto nedostatočne odôvodnené rozhodnutie odporcu porušuje ústavné právo navrhovateľky na súdny prieskum rozhodnutia správneho orgánu v zmysle čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nakoľko sa účastníkovi správneho konania dotknutému v jeho právach alebo právom chránených záujmoch odopiera možnosť efektívne spochybníť takéto rozhodnutie.

Samotný účastník môže iba odhadovať žalobné dôvody, na základe ktorých by úspešne uplatňoval svoje subjektívne právo na ochranu vlastníckeho práva garantovaného mu Ústavou Slovenskej republiky (čl. 20 ústavy) proti zásahu do majetkových práv vo forme vyrubeneho poplatku.

Z uvedeného dôvodu navrhovateľka, ako aj implicitne vyplýva z jej odvolania, nemohla byť objektívne pripravená vykonať svoju nesúhlasnú argumentáciu a konkrétne dôvody vedúce k určeniu poplatku za znečisťovanie ovzdušia mohla iba odhadovať. Obdobne aj krajský súd sa vo svojom odôvodnení musel uchýliť k formulácii „je zřejmé“, hoci mal vychádzať iba zo skutočností, ktoré sú mu preukázané. Takéto rozhodnutie potom nie je možné označiť za spravodlivé.

Na základe uvedeného potom Najvyšší súd ako súd odvolací vzhľadom na námietky uplatnené navrhovateľkou uvádza, že v napadnutom rozhodnutí odporcu chýbajú základné obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle § 47 Správneho poriadku. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu nekorešponduje so základnou požiadavkou na rozhodnutie správneho orgánu, tzn. nevychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotený a riadne právne posúdené.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľky ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, napríklad v citovanom rozhodnutí sp. zn. 5Sžp 76/2009, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade so zásadou hospodárnosti súdneho konania neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), nakoľko dôvodom

podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú nielen generálne (§ 246c ods. 1 O.s.p.) ale aj špeciálne (§ 250ja ods. 6 O.s.p.) prípustné opravné prostriedky, potom nie je možné ust. § 250j ods. 4 O.s.p. na výroky rozhodnutí Najvyššieho súdu aplikovať.

O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný žalobca má právo na úplnú náhradu trov tohto konania. Podmienkou pre priznanie náhrady trov právneho zastúpenia je ich doloženie do spisu počas konania alebo dovyčíslenie v 3 - dňovej lehote po vyhlásení rozsudku.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 2 O.s.p. platí, že ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Nakoľko právny zástupca úspešnej navrhovateľky si svoje právo v zákonnej 3 - dňovej lehote neuplatnil a zo súdneho spisu pre odvolací súd nevyplývalo, že by boli súdne poplatky zaplatené, nebola navrhovateľke priznaná žiadna náhrada trov konania.

Poučenie : Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 08. júna 2010

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová